



„Jöhetsz. Marosvásárhelyre megyünk. Csütörtök délig” – mondta Csedő, a kampányfotós. Este 11 előtt tíz perccel elveszik a meleg víz. Egyből megértem, miért olyan kevés a női politikus. Akkor is topon kell lennie, ha a kozmetikusa és a fodrásza egyszerre megy szülésre, elveszik a villanyt, pedig gyűrött a szoknyája, beteg a gyereke, döglik a tehene, és nincs meleg víz a kazánban.

Gyors hajnali hajmosás után éhgyomorra vágok neki a kampánykémkedésnek. Egy terepfurgonnal jönnek elé, az ajtajáról Antal Lóránt mosolyog rám. Nekem nincs nevethetékem.



Álmosan furikázunk a Szabók utcában. Itt vesszük fel a főnökasszonyt, aki mindig megmondja, mit kell csinálni – tájékoztat Csedő. **Tamás Rékár**ról van szó, egy szőke lányról, nagy bőrrönddel. Kommunikációt végzett, rögtön talált munkát az udvarhelyszéki RMDSZ-nél, és a képviselőjelölt őt választotta ki programfelelősnek. Aztán Lócihoz igyekszünk, aki hosszú, értékes percekre belevegyült a szennyesébe. Eltart egy ideig, amíg kiverekedi magát belőle, és elindulhatunk. Nyárádszeredába.



Mindenki ásít, de a megfigyelt személy viszi a prímet. Nyárádszerezében újabb meglepetés. Jelen van a másik, a befutó helyen levő jelölt, **Winkler Gyula is**. Vicces, ahogy a két kampánystáb találkozik, az öröm, a meglepetés, csodálkozás és erőltetett mosoly pillanatai ezek.

Tóth Sándor, egy fiatalnak és dinamikusnak tűnő polgármester fogad. A tanácsteremben, egy kávé mellett előadja a helyi közösség problémáit, azokat a dolgokat, amelyekkel meg lehet szólítani a választópolgárokat.

Találkozás nagy emberekkel

A piaccal van gond, mely a környék legjelentősebb gazdasági intézménye, Nyárádmentén szerdán van vasárnap, mégis elég lepattant állapotban van. A jelöltek fogadásán jelen van **Kerkes Károly** képviselő a környékbeli községek polgármestereinek gyűűjében.

Mint kiderül, sokan dolgoznak azon, hogy lehetőleg két jelölt egyszerre ugyanazon a helyen ne kampányoljon, most mégis sikerül összehozni ezt a bravúrt. A madárcák csipogják, hogy a helyiek kérték, az esélyesebb jelölt is vegyen részt a jeles eseményen.



Winkler kezét fog a sajtárosokkal, kóstolgat. Majd azt a közel egymillió euró értékű gépparkot tekintjük meg, melyet a községek EU-s pályázatokon nyertek. Úgy sejtem, a helyi polgármesterek sokallják a gépeket, egy nagyobb teljesítményű munkagép sok földet meg tud művelni. Nem kell olyan rengeteg belőlük, de hát az EU pályázatok már csak így működnek. Sokat adnak, túl sokat egyszerre, nehéz kezelni a sok pénzt.

Hány euró a millió

Kibillegünk a piacra. Hirtelen beöltözött önkéntesek jelennek meg. Hangosbemondó autó kísér, zene meg szórólap osztogatás. Szuper a hangulat. A nyárádszeredai piacon megjelent a szatmári eper, 15 lej kilója. „Biztos Satu Mare” felirattal győzködnek arról, hogy nem import termékről van szó. Veszek egy fél kilót, tényleg eperízű, de a napfény kizötykölődik belőle Kolozsvárig a táskámban. A porlepte piacon zajlik az élet, árulják a palántát, itt van [a mi Júliánk is a laskagombával](#)

Winkler kezét fog a sajtárosokkal, kóstolgat. Majd azt a közel egymillió euró értékű gépparkot tekintjük meg, melyet a községek EU-s pályázatokon nyertek. Úgy sejtem, a helyi polgármesterek sokallják a gépeket, egy nagyobb teljesítményű munkagép sok földet meg tud művelni. Nem kell olyan rengeteg belőlük, de hát az EU pályázatok már csak így működnek. Sokat adnak, túl sokat egyszerre, nehéz kezelni a sok pénzt.



Lóci is odaáll a gépek mellé, de annyira nem tudja értékelni. **Az apja tudná, most mit kell mondani** . Szépek a traktorfélék, csak kár, hogy nem lehet dobolni rajtuk – fut át az agyamon. A traktorok közt székelyruhás fiatalok egy sátonál. Velük feltétlenül le kell fotózkodni. Előttük beszédet mondani.

Igaz, hogy **nem sok köze van az európai parlamenti képviseletnek a pályázatok megnyeréséhez** , de valahogy hatni kell az emberek idegrendszerére. Ha a jó, a gyarapodás fogalmával kapcsolja össze az ember az Uniót, akkor talán a képviselőre is elmegy szavazni.

Két-három ember nem sokat tud tenni egy több száz fős döntéshozó testületben, de annyit tehet, hogy ne felejtessenek el bennünket, erdélyi magyarokat az Unióban. Ezt a mondatot idézőjelbe kellene tennem, de mivel én is így sejtettem, és már nem tudom, hogy on vagy off the record hangzott el, nem teszem.

Malaca van

Mindenféle okosságot mondanak a felszólalók az Unióról. Lóci **rögtön megnyeri a másik kisebbség szimpátiáját is.**

Azzal, hogy Jó napot kíván és egyben Távesz baktalót köszön a rokolyák felett alkudozó hölgyeknek és a kalapjuk alatt a tűző napon izzadó férfiaknak. A piac problémáját is becsempészi a mondandójába a fiatalság képviselete, a siker újraértelmezése mellé, majd körülnézünk a piac hátsó részén.



A célszemély öveket turkál, de nem talál megfelelőt, **aztán malackával fényképezkedik**. A nap méltó folytatása a miccsezés. Sör nélkül, természetesen, hiszen még munka van. Magvas gondolatokat oszt meg egy gabonaárussal. A helybélieknek tényleg vasárnap. Aki csak teheti, miccsezik, vagy sörözik.



Egy ház előtt tiszta arcú fiatal lányt állítunk meg egy szórólap elejéig. Vagyis Lóci. Kéri, hogy szavazzon az RMDSZ-re. „Nem tehetem” – így a lány. „Mert nem itt élek, Párizsban tanulok”. Rezidens orvos, hazajönne, úgy tervezi. Lóci tájékoztatja, hogy **a párizsi román nagykövetségen szavazhat. A lány visszakérdez, hogy miért tenné ezt.**

Pillanatnyi zavart csönd, majd az ifjú titán kivágja magát: **„Miért, nem jó a fotóm?”**. A lány visszaigazol, de, de előben jobb. Hú, ez szinte kínos lett, de már majdnem jó.

Lóci megígéri, hogy ha a lány hazajön, és nyit egy magánrendelőt, ő **segít megvalósíthatósági tervet készíteni neki, hogy „szarrá keresse magát”**.

A fiatalember nem nagyon válogatja meg a szavait, néha beletrafál az emberek lelkébe. De még kezdő politikus, nem tudja, hogy dicsérni, simogatni kell a választásra jogosult háziállatokat, s majd otthon a vak komondorral levezettetni a feszültséget az asszonyon.

Pályáznak és nyelnek

A Leader kistérségi egyesület székhelyén gyűlünk ismét össze több helyi község polgármesterével beszélgetni, miután Winkler stábjától érzékeny búcsút veszünk. Megtudjuk, hogy a Nova szőlő víz nélkül meghülyíti az embert, s hogy **nem nagyon nyer a környék az**

EU-s pályázatokon

. Milliárdokat

fektetnek be a pályázatírásba a semmiért.



A Leader vezetője több indokot sejt a dolog mögött. Például, hogy a székelyföldi megyék hátrányt szenvednek a régióhoz tartozó többi megyével szemben. Politikai nyomásra gyanakszanak. Hogy a megyében a román térségek nyernek, ők meg nem. És túl nagy összegeket lehet csak lehívni, amelyek egy kisközség számára nagy kockázatot jelentenek.

Lóci dicsekszik, hogy ő tud pozitív példákat, Udvarhelyszékről Lövétét hozza fel mintatelepülésként. Azt mondja, meg kellene nézni, hogy az eddigi pályázatokat hol rontották el. Szerinte **nem kellene mindent olyan negatívan nézni, és mindent a politikára fogni**. Ha elrontottunk valamit, ki kell értékelni, aztán megpróbálni javítani a helyzeten.

A többnyire nála idősebb polgármesterek csak néznek ki a fejükből, ők a vezetőjükkel értenek egyet. Valaki megjegyzi, hogy az Erdély 2020 stratégiát anélkül fogadták el, hogy megkérdezték volna az érintetteket, nekik hogyan lenne jobb.

La inițiativa UDMR

Lejárt az idő, tovább kell suhannunk. Az úti cél Kolozsvár, ahol az RMDSZ-lista ötödik helyezettje más ifjúsági jelöltekkel vitázik. Jól hangzik a dolog, de a valóság sokkalta unalmasabb. A Studház egyik eldugott termében lézeng néhány fiatal, **egy kiöltözött nő húsz percen keresztül tart bevezetőt** arról, hogy nem mennek a fiatalok szavazni, pedig milyen fontos lenne. Azt hittem, már minden

elhangzott, ami a témával kapcsolatos, de keserűen csalódnom kell. Még két órát kínoznak az észosztó gálán.



Lócink a sörfesztivál példájával jön. Hogy a fiatalok nem hülyék, elmennek, meghallgatják az ingyen koncertet, megisszák az ingyen sört, és **tudják, hogy csak a szavazatukért kapták.** Egy frászt mennek szavazni. Ha a politikusnak csak egy hónapig fontosak, amíg a kampány tart, akkor ők betartanak neki. Ifjabb Antal, ha bejutna, kommunikációs csatornát hozna létre, hogy az emberek, a fiatalok megismerjék az Európai Unió nyújtotta lehetőségeket.

Van egy ifjú, valamilyen Ovidiu, aki részt vett szakértőként a Boc kormányban. Folyton annak a megvalósításaival dicsekszik, de Lóci eltéríti a dicsőséget. Leggyakoribb mondata: **La inițiativa UDMR**

Vagyis az elhangzott dicső tetteket mind az RMDSZ kezdeményezte. Hurrá.

Nem tudom, hány embert sikerült meggyőznie a kb. 20 fős közönségből arról, hogy az RMDSZ-re szavazzon.

Őszerinte mindenkit. Mondtam már, hogy van humorérzéke a csávónak?

A legszebb pillanat, amikor egy nemzeti liberális tiszteletbeli fiatal, aki második ránézésre is felülről súrolja a 60-at, és időgéppel szállt közénk a kommunizmusból, felolvassa a pártja fiatalokkal kapcsolatos programját. Remélem, nem haragszanak meg, ha nem szó szerint idézem.

És a legokosabb ötlet, hogy a fiatalok elmenjenek szavazni, egy önkéntesekkel foglalkozó alapítvány vezetőjétől származik: foglalkozzunk velük, adjunk nekik feladatokat, hiszen alig

várják, hogy tevékenykedhessenek valamit.

Lóci lélekben a Z generációhoz tartozik, hiszen még akkor sem bír megválni a mobilpötyögtetéstől, ha hozzá beszélnek egy hosszú fehér asztal mellett, és pár ember őt nézi. Nem stresszel. Lazán válaszol. **Valahogy mindig úgy csúri-csavarja a dolgokat, hogy kiderüljön, ő az ifjúság jelöltje, és a sikeres ember nem feltétlenül gazdag, hanem azt szereti, amit csinál.**

A hastánc szakértője

A Bogyában ebédelünk este 7-kor, csatlakozik hozzánk **Zsombi** és **Márkus**. Márkus nyáron fejezi be a regényét, Csedő nem nézi ki belőle, hogy író. Pizzát, csorbát, salátát zabálunk. Vásárhelyre este 10 után érkezünk. Útközben lezajlik néhány email és telefonváltás. A Brüsszelben élő Nyuszifüllel is, aki augusztusban ad életet az Antal dinasztia legifjabb tagjának.

Réka végig egy Blackberry gombjait nyomogatja, mire vége az előadásnak, már meg is érkezik a sajtótájékoztató a nyárádmenti találkozóról Őry-Pákay Franciska tollából. Aki ugyan nem volt jelen, de emailben megkapja a szükséges hang- és képanyagot.



Vásárhelyen, már sötétben, diáksereg fogad, hastáncos lányokkal tele a város. Táncversenyt zsűriz a jelölt, de előbb a csapatok fotózását végig kell várnunk.



Minden nap meggyőződéssel hiszem, hogy a jövőnk nemcsak a politikai kampányrúgás nélkül is megy a gyerekeknek a labdakergetés.

Hajnalban cseng az óra. Homályos tekintettel nézünk neki a napnak, és ez így is marad. A diáknapi focimeccs megnyitása az első programpont. A Weekend-re megyünk. És némi várakozás után kijövünk. Úgy tűnik, **politikai kampányrúgás nélkül is megy a gyerekeknek a labdakergetés.** A helyi tévéhez sietünk, a Maros megyei RMDSZ ügyvezető elnöke, Kovács Mihály Levente kíséretet, és intézi a programunkat.

Antal úr kissé mámorosan válaszolhat **Ioan Ceașescu** alákérdezéseire, újból megtudjuk, hogy az ifjúság jelöltje stb. Nem fizetett hirdetés volt pedig.



Az autóban ismét kiderül, hogy programváltozás lesz. Úgy tudjuk, hogy Gyulakutára megyünk, később szólnak, hogy Balavásár a célpont. De amikor Balavásárt is elhagyjuk, és Egrestőn megállunk, akkor már tudjuk, hogy egy pékséget látogatunk meg. Az Eldi amolyan politikai zarándokhelynek számít, a Facebookon fedezem fel, hogy más politikusok is szeretnek hozzájuk járni. A 250 alkalmazottnak munkát adó, négy erdélyi megyében 47 mintaboltot

működtető, 1996 óta létező Eldit.

2013-ban **egy jól sikerült európai uniós pályázat nyomán** építették fel a pékség egrestői gyárát. Azóta is folyamatosan fejlődnek, most épp félkész, gyorsfagyasztott termékekkel kísérleteznek.

Székely János

üzemvezető elmondta, hogy igyekeznek minél egészségesebb hozzávalókat felhasználni a termékeikhez. A viszonteladók azonban a minőség helyett a nyomott árat, a fogyasztóvédelmi ellenőrök pedig a kínos tisztaságot díjazzák.

„Romániában mindegy, mi van a termékben, az a lényeg, hogy tisztán állítsák elő” – panaszkolta. Hozzátette, arra vigyázzunk, hogy **olyan élelmiszert, amelyben a nátrium-glutamát megtalálható, ne fogyasszunk**

. Ennek a szernek van egy olyan tulajdonsága, hogy tíz liter víz és egy csepp citromlé oldatát képes úgy felerősíteni az agyunkban, hogy azt érezzük, mennyei limonádét iszunk. Az úriember szerint rákkeltő hatású, de számolatlanul öntik az élelmiszeripari termékekbe. Ők nem.

Politikus sütemény: rácsos tészta

Megkóstoltuk a mennyei barackos rácsosukat, megismerkedtünk, a nemzet kenyerét előállító **Tőkés Tibor**

pékmesterrel, a cég arcával, majd megcsodáltuk a modern gépeket. Aztán felkerekedtünk, hogy a Gaga Rádióban hallhassuk ifjú jelöltünk hangját. És most kivételesen tudtuk, hová megyünk. Őt perccel a felvétel után már diákok tömege állta, ülte el a rádió előtti járdát. A jelölttel akartak fotózni, mert 100 pontot számított a diáknapi versenyben. Rekordidő alatt megszerezték Réka számát, és kiértek a helyszínre.



A közvetítésünk itt befejeződik. Az újabb úti cél, hogy engem végre lepasszoljanak, és kényelmesebben utazzanak. Este sörmérés, hétvégén utazás Magyarországra a kormány

beiktatására. Jó sokan szavazhatnak onnan az RMDSZ-re, hogy jobban megérte részt venni rajta, mint a tömegfutáson, ahol több mint ezer potenciális voksoló jelent meg.